

premislimo sploh znano resnico, da nij prestava nikdar to, kar je izvirna beseda, da so pogodbe in oporeke izvirke in podlaga bodočim pravdam; razvidi se, da je naposled težavno pravično soditi, škode pa ne trpijo ti gospodje, ampak le stranke. Nij razumeti, zakaj jih ne žene pravicoljubje in čast, da bi se prizadevali, kolikor hitro je mogoče zadostiti postav, zdravi pameti in naravnemu pravu.

Ker pa temu nij tako, toliko večja je dolžnost naroda samega, krepko postopati v tem obziru in z postav v rokah prisiliti te in druge funkcionarje, da tudi oni svojo dolžnost izpolnjevajo. Naj tedaj vsak resnobno tirja od teh gospodov slovensko pisavo, in če nočejo se udati, naj jih pusti, in naj poišče drugega notarja. Zares nij to brez težave in zadreg, ali narod mora za svojo pravo vse storiti, in dosta pretrpeti, če je treba.

Zmaga je končno gotova, kajti notranja moč prava je taka, da je ne more nobena človeška moč uničiti ne po sili, ne zvijači, ne slepariji. Toda kakor posamezni človek, mora tudi narod se posluževati svojih pravic, svojega prava sploh, in ga mora dejansko braniti.

Narod, kateri tako ne dela in vzeto zanemarija, sam si jamo koplje.

Dopisi.

V Gorici 9. aprila. Gorica zdaj ne daja gradiva za politično prenušjevanje; potrditelj volilne reforme po cesarju nas je pustila mrzle Slovence in Italijane, k večjemu če je od onih 5 goriških kulturonošcev* tisti večer namesto vsak po 5, po 10 vrčkov pive zvrnil na čast nemški zmagi. Vendar pa se tu in tam Italijani poprašujejo: „Kaj je prav za prav storil Coronini na Dunaji v prid naši deželi?“ Rep je nosil Nemcem in zato nij prav nič dobil, še predeljsko železnice ne. Da bi bil vsaj v materialnem obziru kaj dobil, odpustili bi se mu politični grehi; a tako prodira tudi mej Italijani prepričanje, da je treba v bodoče voliti drugače in ogibati se ustavovercev.

16. 18. in 19. t. m. bodo volitve v mestno starešinstvo; agitacija se je uže začela posebno na konservativni ali klerikalni strani; liberalna stranka je imela včeraj posvetovanje in je baje sklenila, da se ne udeležijo volitev in prepusti pristo polje klerikalni stranki, katera ima tako zdaj mestno starešinstvo v rokah; s tem hočejo posnemati ljubljanske stare, menijo namreč, da bodo klerikalci za mesto tako malo storili, da se jih bode ljudstvo naveličalo in zopet seglo po liberalnih.

Goriške meščane pa vse to znači, da so v politiki na jako nizki stopnji; ko je bilše Favetti na krmlu, je večina meščanov brezvoljno za njim hodila; zdaj ko liberalna stranka nema pravega voditelja, pa se vse lovi in melje tisti, ki prej pride. Da je pa klerikalna stranka boljše spretna v agitaciji, to je uže znana reč in zato naj nam liberalci ne zamerijo, če jim prerokujemo slabega uspeha zmerom več, dokler se boljše ne organizujejo. Da bi bili zdaj mi Slovenci boljše edini mej soboj, bi lahko porabili neednost mej Italijani in

vsaj po zvezi z eno ali drugo stranko en par naših kandidatov spravili v mestni zastop; sicer pa s časoma mora priti do tega, da postanemo v mestu faktor, s katerimi Italijani morajo računati.

Kakor se s konca vsi meščani bili polni hvale za novega podesta, grofa Karola Coronini, baš tako je uže zdaj večina proti njemu in celo nekteri mestni svetovalci, njegovi prijatelji, ma nasprotavajo, ker se je krivica storil nekterih netaktnostij.

Posebno je mrmranje zbudilo neko protežiranje dunajske stavbine banke, pri kateri so deležniki nekteri svetovalci in župan sam. V Gorici je teško županovati; goriški župan mora biti spretan politikar, če se hoče držati; tudi mora biti župan delalen in talentiran mož, posebno zlag, ko se Gorica razvija in je treba mnogo* novih naredeb v zmislu vsestranskega napredka.

O Črnetu se čudne pripovedujejo; sliši se, da so nekteri Kraševci z nekim pismom tako močno presijali storili, da je kaj odpotoval na svoj kraški dom dasiravno je bil uže sklenil, da bo tako postopal, kakor Coronin, to je, da bo glasoval za volilno reformo; to vest sicer ne poročamo kot verjetno; a pripovedoval jo je javno neki poslanec in Črnetov dober znanec in nekdanji kolega na Dunaji.

Celi post smo imeli v Gorici opero italijansko; pevci so peli tako, tako; godba je bila dobra, posebno pa se je dopadla občinstvu godba v operi „Marta“. — Slovincem godba in patje kaj dodala in zatorej so ne samo me-tai Slovenci, ampak tudi iz dežele pridno obiskovali opero; kaj bi še le bilo, ko bi se enkrat ljubljansko dramatično društvo pokazalo na tukajšnjih deskah, ki pomenijo svet? Od vseh krajev bi privreli naši Slovenci poslušat domače glase. Posebno bi „Jamska Ivanka“ pri nas furor delala. Zakaj pa ne bi enkrat poskusilo dramatično društvo v Gorici kaj napraviti, saj hotijo še Nemci na tukajšnje gledališče predstavljati: tako bride na pr. sem to prazniške Bukovics se svojim nemškim gladališčnim društvom; bil je uže lani, nij sicer dostu cvenka o hnesel, pa vendar hče še letos poskusiti. Slovensko gledališče bi bilo uže kot novost tudi od Lohov obiskovano, mej tem ko so jim nemške prestave popolnoma antipatične.

Sliši se sicer, da gre pogovor v ljubljanskih sokolovskih in dramatičnih krogih, da bi se napravil leto; en izlet v Gorico; v tem slučaju bi se lahko dalo en par predstav v gledališču. Naj bi tedaj mero lajni gospodje iz Gorice stopili v dogovore z nekterimi voditelji obeh ma ljublj. društev; zagotavljamo sokolovce in dramaturge, da se bodo dobro imeli v Gorici.

Celi post smo imeli lepo vreme, samo včeraj in predvčerajšnjim je deževalo in je bila toča, po hribih je celó sneg padel; bali smo se, da nam to vreme vse prideleke vzame; a danes je uže zopet krasno vreme in Gorica se blesketa v rajskem pomladanskem svitu. Škode savlja je slabo vreme le malo storilo.

*) V resnici se je s konca tako mislilo; a včeraj so liberalci po viharji seji sklenili, da se udeležijo volitev in so tudi postavili kandidate. Druga stranka je liberalcem še celo ponujala nek kompromis, a liberalci so to ponudbo odbili z dostavkom, da noče noben liberalen kandidat biti voljen po klerikalcih. URED,

Iz Koprive na Krasu, 4. aprila. [Izv. dop.] Jako nas je veselilo, ko smo v Vašem listu čitali, da je „Sočin“ odbor sklenil sklicati javni občni zbor v nedeljo 27. t. m. v Sežano.

Zagotavljam Vas, da se boje tega shoda udeležilo mnogo udov društva, pa tudi mnogo dražih Kraševcev, posebno pa županov in starešin.

Politično društvo „Sočin“ se je pri nas priključilo, to Vam bode dokaz pri občnem zboru v Sežani, ker se menda ne motim, če izrečem, da boje v Sežani še mnogo novih udov k društvu pristopilo, kajti mi Kraševci bomo stali zmerom za takimi rolojlubi, kakoršeni je predsednik našega političnega društva.

Naši „gospodje“, to je samo nekter, so sicer začeli „Sočin“ list in društvo podkopavati, ali ta jim vsaj na Krasu in menda tudi na Vipavskem ne boje „ratata“. Ti gospodje vabijo društvenike sv. Mohorja k sebi in jih nagovarjajo, da naj stopijo k nekemu novemu društvu, saj se plači samo 5 soldov na mesec itd. Ko jim pa odgovarjajo, da je uže društvo z imenom „Sočina“, koje neutrudljivo dela za kmetijski stan, da tu li njun „Sočina“ dohaja, se zagrozijo oni gospodje, da je „Sočina“ brezverna, da so Sočani od vere ostopili in da delajo proti njej itd.

Ker pa kaj takega mi nismo zapazili in še nismo čitali, da bi bila „Sočina“ proti veri p.sala, odgovarjamo navadno, da to nij res in vsi smo prepričani, da je vse laž, kar se o „Sočini“ od neke strani slabega govori.

Na gorenjem Krasu, gotovo ne boje oni gospodje nobenega uda ulovili, kajti „lovijo“ jih v pravem pomenu besede, ker nemajo pri nas nobenih tal na političnem polju; ravno tako menda bodo prav malo opravili na Vipavskem.

Moram pa dostaviti, da niso prav vsi naši „gospodje“ taki rogovileži, nekoliko jih tudi boje mirnih, kateri se toliko ne mešajo v posvetne reči in ne delajo nemira.

Politični pregled.

Kakor smo naprej videli, se je zgodilo: cesar je potrdil volilno reformo na veselje vseh ustavovercev. Ko je ministerski predsednik naznanil potrjenje v drž. zboru, so se vsi ustavoverni poslanci vsi ginjeni objemali. Ustavoverni listi pa pojo himne novi dobi in poročajo o velikem veselju, o razsvetevah itd. iz nekterih gnezd velike Cizlajtanije; če se je zbralo v kakem kraju, kakor v Novem mestu kaci 10 ustavovernih uradnikov, katerim je vsaka prilika ljuba, da pri kozarcu vina politizirajo, pa je uže „Neue freie Presse“ pisala, da je bilo občno veselje itd. In vendar nij bilo mogoče še na Dunaji in Gradcu komandirati ustavoverne razsvetave; vse je bilo mirno, kakor da ne bi se bilo nič zgodilo. Lju-

takrat, pred 100 leti, z bistrim očesom sprevidel, ka slovenski narod, če se hoče omikati in napredovati, potrebuje pred vsm dobrih ljudskih šol i ljudskih učiteljev. In ta mož je Janez Nep. graf Edling, rojen v Ajdovščini, glavar v Loku, c. kr. stud. referent na Kranjskem, pozneje carski komornik in dvorni svetnik na Dunaji, direktor ljublj. akademije operosorum in član društva Arkadcev v Gorici, ki je spsal več knjižic za ljudske šole i ljudske učitelje v slovenskem in nemškem jeziku. Pisal je, se ve da, kakor vsi pisatelji iz Markove dobe. Za poskušnjo samo naslov ene njegovih knjig: Zern ali vonuzetek teh metodnih bu- „qui pozebnu za duželske učeničke u'cesarskih kraile- „veh dušallah (zkusi, Janesa Nepomuka Edlinga.) „Dunaj, stiznen per zlahtimu Gozpoda Jošefa od Kurz- „boecka 1777.“

Sicer pa je bil tudi pesnik ta prvi i za tuji grofovski slovenski pisatelj; l. 1781. je v Augsburgu izdal pesen: „Der Isonz und die Laibach, eine Idylle.“ A ne samo nemške, tudi slovenske je pel! V Pohlinoi zbirki: „Skupspravljanje kraysnskeh pizanic od lepeh „umetnost. V Lublani per Ivan Frid. Egerju, dužel- „nemu ztiskavcu (!)“ je grof Edling tudi eno zakrožil. Poslovenil je namreč Devovo nemško pesen: „Lubezen Jošefa II.“

A vse te štiri pisatelje, ktere sem z večo ali manjo pravico prisvojil goriškim Slovincem, za kar mi bode, če ne drug vsaj tisti slovenski veljaki i prvaki na Goriškem hvaležni, kterim je „goriško domačinstvo“ krepost vseh krepostij, je prekosil Valentin Stanič, čigar življenje i značaj opisati, čigar literarno, rodo- in sploh človekoljubno delanje narisati, je namera tega „Sočinega“ feuilletona.

Dobro vem, da bi se o blagem Staniču dalo več povedati, nego je meni znanega; vem, da bi posebno kedo izmed njegovih starejih prijateljev i znancev mo-

gel priobčiti veliko karakterističnih dat, pisem in drugih zanimivih rečij iz njegovega življenja: to-la ker se nihče ne oglasi, morda bodem vsaj nekaterim prijateljem slovenskega napredka na Goriškem ustregel, ako jim podam životopis in kratek obris Staničevega javnega, blagosti i prosveti goriško-slovenskega naroda posvečenega delanja. Posnel sem ta listek nekoliko po Slomškovem spisu o Staniču, nekoliko pa izvira iz lastnih mojih preiskav. Paulus.

Nektere opazke ruskega profesorja.

Spisal

prof. J. Baudouin de Courtenay.

(Nadaljevanje.)

XVI.

V tem oddelku moj h popisovanij hočem pregovoriti nekaj o beračih in beračiji v teh krajih, katere sem imel priliko obiskovati. Pri tem moram popreje nazočiti, da ne bom pisal nē zoper berače in beračijo, nē na njih korist, ampak bom le konstatiral to, kar sem videl. Samo to si dovolim opaziti, da noben človek, ki nij izgubil vere, ne more biti zoper berače; nasprotno, on mora šteti beračijo in berače za eden neobhodno-potrebnih pogojev, da bi pobožni krščani mogli vsestransko skrbeti za svoje izveličanje. Saj katekizem uči nas, da najbolje mogočna orodja, da bi zaslužili si milost božjo, so molitva, post in dajati vbogajmē (miloščinja). Saj tista ideja je tičala v snovanji raznih beraških samostanov. — Če pa v zadnjih časih število oficijalnih beračev postaja zmerom manjše, je to nasledek le zmerom nižje stopinje verske vnetosti; — kar je gotovo v zvezi, mej drugim, z močnim gibanjem proti samostanom in menihom. Gospodje, ki s tako vnetostjo delajo zoper te koristne zavode in zoper beračijo sploh, hočejo obropati človeštvo velike in z ni-

čim nenadomestljive tolažbe, katere vsako nežno srce nahaja v tem, da nekaj iz vse svoje lastnine deli ubogemu bratu, ki za to sē svojimi molitvami pripomaga k izveličanju ne samo dajalca, ampak tudi vseh njemu dragih duš. Uničevati podobne zavode in rokodelstva pomenja — kratiti krščansko vzajemnost.

Največ beračev in najbolje razvito navado beračiti opazil sem blizu Gorice in v celi vipavski dolini; pa skoro se more reči, da čim dalje od Gorice, tem manje je beračev in beraštva. V goriški okolici in v vipavski dolini beračijo ne samo berači rokodelci (berači-profesionisti), ampak tudi znameniti del vseh prebivalcev. Posebno vidi se to v večjih krajih, kder je z ene strani večja revščina, z druge strani pa prilaha več tujcev in prebivalstvo živi deloma od lahkega, brezskrbnega zaslužka. Taki kraji so, mej drugim, Solkan, Svet Križ, Ajdovščina itd. V teh krajih je dosta poglata celó jako čedno in spodobno oblečena otroka, da bi precej rekli: „Če jim je všeč, naj mi dajo en sold,“ ali pa: „Naj mi dajo en sold“, ali pa slednjič kar, naravnost: „En sold!“ — V enem omenjenih krajev je sedel pred eno hišo mestni državlján, stari pijanec ostudnega obraza; videč me, je zavpil: „Naj mi dajo en sold za žganje!“

Uzrokov tega razvija beraštva blizu Gorice je treba iskati pred vsm v veliki revščini tukajšnjega prebivalstva, dragič pa v vednih zvezah z večimi mesti, Trstom in Gorico, kar vleče za soboj mej drugim tako rečeno „demoralizacijo“ ljudstva.

Da nij tu uzrok močnejši religiozni dah goriškega prebivalstva, se razvidi uže iz tega, da, na primer, na Gorenjskem, kder je ljudstvo veliko več religiozno, skoro nij beračev, in namreč vslel tega, ker nij tam tako velike revščine in drugih t. p. okoljščin. Samo v Bladu je dosta razvita beračija, česar uzrok je veliko število tujcev, obiskujočih ta lepi gorenjski kraj, in dajočih lahki in brezskrbni zaslužek mestnim prebivalcem. Zato, na primer, v Bohinju nijsem videl celó enega berača ne.

*) Safaržik: l. l. str. 26. in 89. — Opomeniti moram, ka sem tukaj bohoričico povzod po Markovi sistemi (Kop. l. l. str. 133.) v gajico prepisal.

bljanske mestne očete je sicer srbelo po neki demonstraciji, pa bali so se blamaže in tako je ostalo pri malenkostnih telegramih. Tacega učinka tedaj nij bilo, kakoršnega so prepričevali ustavoverci v lastnem, in v taboru opozicije. Temveč pa se nekatera ustavoverna glasila po pijanosti iztrezujejo in začinjajo premišljevat; to trezno premišljevanje pa jih pripelje do dvoma, da z volilno reformo še niso popolnoma uničili opozicije; ampak da zadnja uže zopet zbira svoje moči za borbo na novem polju.

Vsi federalistični listi: „Vaterland“, „Wanderer“, „Politik“ in drugi česki in poljski so jako hladnokrvno sprejeli novico o potrditvi volilne reforme; vsi pa so v tem edini, da je treba zdaj velike edinosti in vztrajnega delovanja na federalistični strani.

Direktne volitve so postale faktum in faktor, s katerim je treba računati; velili bomo vsi in agitirali na vso moč, da z našimi kandidati zmagamo. Za zdaj je tedaj bojni klic federalistov: „Delajte hitro, pripravljate se uže zdaj za nove volitve v državni zbor, postavljate povsod zanesljive kandidate in ne cepite se mej soboj zaradi postranskih vprašanj; vsem naj bode pred očmi le glavni cilj — zmaga federalistične stranke.“

Mi goriški Slovenci, dasiravno nas je 132000, zamoremo z gotovostjo računati samo na enega slovenskega poslanca, mej tem ko 68000 Italijanov lahko računajo na ostale 3 poslance; vendar pa zamoremo v mestih in trgih in tudi pri drugi skupini kmetijskih volilcev toliko uplivati, da pride kak zanesljiv federalist, in ne zopet kak centralist Coronin-jève baže na Dunaj. S tem, da spravimo odločne federaliste, če tudi niso prav naše narodnosti, smo uže dosta koristili veliki opoziciji.

Čehi, Poljaki, Slovenci in sploh vsi federalisti bodo volili in stopili v akcijo; odločeno za zdaj pa nij še, ali pojdejo v državni zbor; to bodo še le kesneje odločile razmere; po končanih volitvah se bodo še le šteli federalisti in tam na Dunaji sklenili, kako jim je postopati, da ložeje pridejo do zmage. Tako postopanje je opravičeno v okolščinah in je zdaj popolnoma opravičeno, odkar vlada večja edinost mej celo državnoopravno opozicijo. Prvo vprašanje, katero stavimo našim poslancem na Dunaj naj bode tedaj to, če hočejo zložno postopati z veliko opozicijo; vse drugo koristolovje moramo za zdaj pustiti pri miru.

Državni zbor je zadnje dni sprejel postavo, po kateri sme ministerstvo začasno ustaviti porotne sodnije; s tem činom je pokazal čudno liberalnost; pa saj smo uže navajeni laži-liberalizma: menimo, da je nij postavle sklenene v državnem zboru, v kateri ne bi bili pustili ustavoverci kaka vratca samovoljnosti

izvrševalnih organov. Iz tega pa se vidi, da so vse naše ustavne pravice le navidezne pravice, in da smo v praksi na slabšem, nego smo bili pod absolutizmom.

Cesar je sprejel ogrsko in avstrijsko delegacijo; na odgovor obeh predsednikov je odgovoril, da so naše razmere z drugimi državami jako ugodno postale posebne pa shodu tih cesarjev v Berlinu in da mora obisk skoro vseh vladarjev ob času dunajske razstave te razmere le še izboljšati. Konečno je cesar priporočal delegatom ministerske predloge.

Poljaki so resnično prišli v delegacijo; a ustavoverci jih tam grdo gledajo, svoje mrženje so jim pokazali s tem, da niso ni enega volili v odsek. „Neue freie Presse“ pravi, in po pravici, da so Poljaki s prihodom v delegacijo uničili svoj izstop iz državnega zbora in da bodo morali zopet stopiti v državni zbor, če nočejo zgubiti svojih mandatov tudi kakor delegatje. Poljaki utegnejo tedaj še sramote doživeti, da jih ustavoverci bacnejo iz delegacij. Andrassy je delegacijam predložil skupni proračun, potem postavni načrt zaradi zvišanja plač skupnim uradnikom in rudeče bukve, to je zbirka diplomatskih pisem z vnanjimi državami, se ve da samih takih pisem, ki nimajo posebne važnosti, kajti važna pisma ostanejo tajna. Rudeče bukve so tedaj samo formalnost, z njimi daja minister znanjih zadev poslancem račun o zunanji politiki, pa na tak način, kakor so ga dajali nekteri stari župani pod Bachovo dobo ubogim občanarjem.

Državni zbor še nij razpuščen, ampak samo odložen; delegatje so se tudi odpeljali čez praznike domov, in še le potem jim je prišlo vabilo k svatbi nadvojvodinje Gizele 20. t. m. Kakor se čita, bode predsednik Hopfen zdaj poslal povabilo vsakemu poslancu posebej na dom.

Ruska armada se uže pomika proti Kivi; kmalo tedaj pride do vojske, Rusija ne bode mirovala, dokler vseh nemirnih narodov v Aziji ne ukroti in si v gornji Aziji ne prisvoji gospodarstva in prostega razvitka svoji svetovni trgovini. S tem bo Ruska jako močna postala.

Črnogorski knez bode letos sklical narodno skupščino, katera bode sklenila novo ustavo za Črnogoro, s tem činom stopijo Črnogorci v novo dobo; enako je knez dal izdelati nov zakonik za svojo državo in pospešuje zdaj tudi osnovo črnogorske banke. Knez Nikita tedaj izvrstno skrbi za povzdigo svojega junaškega naroda. V kratkem se poda knez s kneginjo na Dunaj k razstavi.

Razne vesti.

(Nepotrjen načrt postav.) Njegovo c. kr. a. Velikanstvo nij potrdilo načrta postavle zastran razde-

in nedelikatnost slovenskega ljudstva v tem obziru.

V Avstriji, kakor tudi v mnogih drazih deželah, organizirana beračija se je vrnila celo v navadno društveno življenje. Tako, na primer, nij nič drugega kakor organizirana beračija, „obligatni trinkgeld“ točajem, točakam i. t. p., katerega razmeri so odvisni od radodarnosti posameznih gostov.

Pod konec popisa en poseben slučaj beračije. Sedel sem v učanski krčmi z mestnim mlinarjem, g. F. Ptomcem, ter sem iz njegovih ust zapisaval razne zanimive reči, kar naenkrat pride v tisto sobo eden c. kr. financarjev. Ta mož tako pristopi k meni in začne nekaj po nemško blebetati, česar nijsem mogel precej zastopiti. Pokazalo se je, da me je uprašal, ali je moja knjiga, v katero sem zapisaval, štemplana (kol-kovana); ker pa nij bila, mi je prav grobijansko naznanil, da me bo peljal v finančni urad, kder bom moral plačati ne samo kolek, ampak tudi globo. Gotovo, je mislil častitljivi g. financjer, da je popadel kakega naivnega nevedneža, kateri, da bi se le oprostil globe i. dr. neprijetnosti, mu bo dobro plačal in razen tega postregel s kakim bokalom dobrega vina. Da pa je bil ta možicelj velik prijatelj vina, to je dokazovala njegova zunajnost. — Jar pa na mesti tega, poslal sem po g. župana ter sem ga prosil, da bi izpodil mojega nadlegovalca.

Vsled tega je g. župan naznanil financjerju, da, če me bo nadlegoval, bo kaznovan od dotične oblasti-nije za kaljenje javnega miru, ter mu je zapovedal, da bi precej šel proč. G. financjer, bled od strahu in še popreje osupnen od tega, ker sem mu zažugal, da ga bom tožil, je začel jako ponižno prositi zamere ter je z dolgim nosom popustil hišo, v kateri je rajtal nekaj zaslužiti.

litve občinskih zemljišč lo k avških, katerega je deželni zbor v zadnji sesiji po živahni razpravi sprejel. Kmetijsko ministerstvo nij podpiralo dotičnega predloga zaradi nekaterih prav bistvenih pomislov. Ono se ne zлага se zdrebanjem (lozanjem) enakih deležev, ker se ti po tej poti ne združijo z določnimi kmetijami, ali ker se je vsled tega ne arrotundujejo posestvi; ker so v razletitvi zapopleni tudi gozdi menda brez ozira na §. 21. gozdne postave, kateri določuje, da se praviloma ne smejo deliti občinski gozdi in zadnjič zato, ker je v načrtu uže določeno, kedo se ima razdelitve udeležiti, namreč tisti občinaji, kateri so zapopadeni v načrtu pridjanih imenikih, kar se po menenju ministerstva ne ujema prav s §. 63. obč. reda.

(Posojilo.) Za poplavljanje mosta čez Vipavo pri Dobrniku, kateri je uže ves razrušen in zelo nevaren, je deželni odbor dovolil cestnemu odboru goriskemu 6000 gld. predplače. Ker je cestni odbor tudi nekoliko v ta namen v svojem letošnjem proračunu preskrbel, se smemo nadejati, da se bo kmalu lotil nujno potrebnega predelavlja mosta.

(Sneg in toča.) Predvčerajšnjim popoldne, ko je na Kranjskem in Koroškem pa tudi po naših bližnjih hribih snežilo, padala je v Gorici toča, katera je blizu Zagrada, Gradišča in Ronk tako močna bila, da je cvetoče drevo in zeleneče murve močno poškodovale; sploh je to vreme veliko škodovalo našemu sadju, katero je bilo ravno v najlepšem cvetju.

Ker so bili sinoči še vsi hribi polni snega (na Predelu ga je padlo za 8'), je padel pri nas termometer na 5° Reaumur in mogoče je, da je slana ponoči v nekterih krajih veliko škode storila. Zdal je pri nas na Goriškem nevaren čas, kavalirji so se tu pa tam uže zlegli, murve uže zelene, trta poganja mladiko, vse cvete; bog obvaruj nas slane in ponočnih zmrzin, ker drugače je cela Goriška jako nesrečna. Nekoliko je uže to vreme škode storilo, pa to še nij merodajno, vendar pa uže zdaj sadjerejce opominjamo, naj se ne vežejo pred časom z Dunajčani, kateri letos pogodbe uže za naprej sklepajo in zlasti po Istriji vse zaaravajo, kar morejo. Letos bo sadje préneto drago.

(Trehubke vežejo tudi v Gorici) ne samo v Klni. Neki kovač, K., stanujoč v Rabatiški ulici je zahteval od svoje žene denara; ker pa ga mu nij hotela dati, vzame nož, jej prereže trehub ter jo hudo razmesari, potem pa sam skoči skoz okno iz tretjega nadstropja, pa ne pade na ulico, ampak na železne sulice neko vrtno ograje, tako da je odvisel na ostrih sulicah, katere so se mu zabodle v trehub in v eno oko; kričal je tam, dokler ga niso sneli lju-tje in peljali v bolnišnico. Vse to se je godilo v nedeljo po noči. Dasiravno sta mož in žena strašno poškodovana, vendar nij dozdalej še nobeden umrl, in upati je celo, da oba ozdravita; nevednež pa bo nosil cel čas svojega življenja znamenja svoje hudobije, ker bo ostal slep na eno oko; kedar pa ozdravi, bo moral še mnogo trpeti, preстал bo nekoliko kazni za živjasko ravnanje.

(Novorojeno dete v stranišče vrgla) je oni teden neko dekle rodoma Koroška, dozaj popolnoma dobrega obnašanja. Služilo je to dekle pri neki tukajšnji rodbini; zaradi preobasnega trupla bilo je opazevano, ko je pa ta obasnost naenkrat zgoinila, so začeli opazovalci kaj slabega sumiti, in so dekle tako dolgo preganjali, dokler nij obstalo, da je porodila mrtvega dečka in ga vrgla v stranišče. Ko pride komisija, najde resnično v stranišču mrtvo dete in preiskava je pokazala, da je bilo tudi resnično mrtvo rojeno. Nesrečna mati je v bolnišnici pod varstvom gosposke.

(Nov slovenski roman.) „Slovenski Narod“ ima, odkar se je v dnevnik spremenil, to lepo navado, da tudi tistim svojim čitateljem, katerih politika ne zanima (in to je pred vsim ogromna večina take imenovane krāsnege spola), prinaša mnogo lepega berila. Čitali smo uže v njegovem listku nekaj spisov, katere bi smel vsak slovenski leposlovni list sprejeti v svojo predale. Prav srečna misel je tedaj, da „Narodna tiskarnica“ namerava boljše feuilletonne iz „Slov. Nar.“ v posebnih zvezkih izdavat in prva taka knjižica nam je baš te dni prišla v roke. Prinesla je izviren slovenski roman „Ivan Erazem Tatenbau“ od znanega in obče priljubljenega slovenskega pripovedovalca i romanopisca g. Jos. Jurčiča, ki nam je v tej svoji povesti interesantno dobo slovenske zgodovine prav živo i zanimivo narisal. Knjiga obsega 10 pol ter velja 50 soldov. Dobro nam došla! Prav srčno jo priporočamo vsem prijateljem slovenske poezije in lepega berila na Goriškem.

(Za ljubljanskega škofa) je baje imenovan dvorni kaplan, dr. Kulavic, Slovenec iz Dolenjskega, nekaj čez 30 let star mož.

(Kspiti) za učiteljske kandidate i kandidatkinje judskih i meščanskih šol se bodo letos v Gorici začeli 5. maja. Oglašja se do 20. aprila pri g. vodji Schufenhauerju, predsedniku izpraševalne komisije.

Ravno tako skoro nij beračije v cirkljanski okolici, akoravno ta okolica spada mej dosta revue. Uže več naj le se beračev v tudi revni tominski okolici, kar je gotovo v zvezi s tem, da Tomin in bližnje vasi leže na veliki cesti, da so sploh mestni prebivalci v večji dotiki s tujci, ter da v velkem številu gredo vsako leto iskat zaslužka po belem svetu.

Za pripovedavanje pravljic i. t. p. plačal sem navadno, in v tem nij nič čudnega, ker noben nij zavezan tritati čas zastoj zato, kar vseč temu ali onemu znanstvenemu norcu. Pa vendar nekteri kmetje in kmetice nijso hoteli vzeti od mene denara, ter ali so bili zadovoljni z vinom ali pa žganjem ali pa tudi celo so mi povedali popolnoma zaslo-j. Podobne osebe srečal sem skoro v vseh okolicah: tako mej drugim v Malih Zabljah, v Ajdovščini (kder sicer so mi pripovedovali skoro sami gospodje), v Ribemberku, v Bledu, v Smokuči, v Bohinjski Beli, v Bohinjski Češnici in Srednji vasi, v Bohinjskem Nemškem Rutu, Podbrdom, v Stržiščah, v Cirknem, v Učeln, posebno pa v Bohinjskem Brodu; v Šebreljah, v Podmelci, v gorenji Kamenici pri Tominu itd. Skoro povsod sem nahajal veliko delikatnost v tem obziru. — Z druge strani pa ne morem ne omeniti brezsrčnih tirjatev nekterih individuvov. Tako, na primer, tista ženska, katera se je jokala, prodavši dušo hudiču, je precej tirjala od mene, da bi za nje neumno blebetanje plačal jej krajcarjev rekoč: „Naj mi dajo moj lon,“ a po njenem mnenji hudičev lon ne more biti manjši ol 30 kr. Iz tega se mej drugim razvidi, da denarje od hudiča ali pa antikrista moremo brati, samo da bi se mu ne podpisali, z drugimi besedami, da se hudič mora oslepiti. En mož v Cirk-ljanskem Orehku je tirjal skoro za vsako besedo 10 krajcarjev; gotovo so mu njegove sicer jako malo vredne besede čisto zlato in srebro, itd. Sicer pa, kakor sem uže omenil, ne morem se tožiti na brezsrčnost